

POWTÓRKA WOS TEST 2. KLUCZ

1.5. Społeczeństwo i jego struktura

1. Wyjaśnij pojęcie społeczeństwo (1.pkt)

Społeczeństwo to ogół ludzi zamieszkujących kraj lub dany obszar. Jest to samowystarczalna forma życia zbiorowego, ukształtowana historycznie, połączona przez wspólne terytorium, instytucje oraz wartości kulturowe.

2. Społeczeństwo jest (1 pkt)

- a) jednorodną zbiorowością społeczną
- b) najbardziej złożoną zbiorowością społeczną
- c) elementarną częścią zbiorowości społecznej

3. Społeczeństwo można różnicować, przyjmując określone kryteria. Przyporządkuj określonym strukturom właściwe kryterium wpisując odpowiednią literę w wolną rubrykę (4 pkt)

	Struktura	Kryterium
A	1. warstwowa	A. status społeczny
C	2. klasowa	B. zawarcie związku małżeńskiego
E	3. demograficzna	C. zamożność, użytkowanie środków produkcji
D	4. zawodowa	D. uznanie dla danych zawodów i ich przydatność
		E. płeć i wiek

4. Ruchliwość społeczna pionowa to (1 pkt):

- a) możliwość przechodzenia z jednej klasy do drugiej
- b) zmiana miejsca zamieszkania – przesiedlenie się
- c) zmiana wykonywanego zawodu

5. Wymień dwie formy ruchliwości społecznej pionowej (2 pkt)

- a) awans
- b) degradacja

6. Uzupełnij zdanie (2 pkt)

Wiek produkcyjny u kobiet przypada na lata 18-59, a u mężczyzn na lata 18-64.

1.6. Formy organizacji społeczeństw

7. Społeczeństwo otwarte to społeczeństwo, w którym (1 pkt):

- a) obywatele mają dużą swobodę dokonywania wyborów, za które ponoszą konsekwencje
- b) obywatele są podporządkowani państwu
- c) obowiązują ściśle określone nakazy i zakazy, których przekroczenie grozi surowymi sankcjami

8. Społeczeństwo zamknięte to społeczeństwo, w którym (1 pkt):

- a) obywatele mają dużą swobodę dokonywania wyborów, za które ponoszą konsekwencje
- b) obowiązują takie wartości jak pluralizm i tolerancja
- c) obowiązują ściśle określone nakazy i zakazy, których przekroczenie grozi surowymi sankcjami

9. Połącz formę organizacji społeczeństwa z jej opisem (3 pkt)

1. Społeczeństwo pierwotne	a) podzielone na klasy i warstwy społeczne, wśród których wyróżniamy burżuazję i robotników wielkoprzemysłowych
2. Społeczeństwo feudalne	b) podzielone na stany, ludzie pracują w handlu i usługach
3. Społeczeństwo industrialne	c) dominującą pozycję posiadają specjaliści wykwalifikowani, większość ludzi jest zatrudniona w sektorze usług

4. Społeczeństwo postindustrialne	d) duże zbiorowości ludzkie, zanikają wyższe wartości i ideały, ludzie kierują się konsumpcją i hedonizmem
5. Społeczeństwo globalne	e) struktura społeczna niezbyt rozbudowana, nie ma dużych różnic społecznych, olbrzymią rolę odgrywały grupy oparte na pokrewieństwie
6. Społeczeństwo informacyjne	f) w jego skład wchodzi wszyscy mieszkańcy Ziemi, którzy tworzą wspólnotę. Powstało dzięki rozwojowi środków masowego przekazu i telekomunikacji
7. Społeczeństwo masowe	g) społeczeństwo zhierarchizowane, podzielone na stany, które posiadały różne przywileje. Społeczeństwo charakteryzujące się niewielką ruchliwością społeczną
	h) cechuje je powszechny dostęp do informacji oraz znakomicie rozwinięty sektor nowych usług

1 ...E.. 2 .G.. 3 ..A.. 4 .C... 5 F 6...H 7...D

1.7. Prawdliwości życia społecznego

10. System wartości to (1 pkt)

- a) nakazy i zakazy dotyczące zachowania się człowieka
- b) w miarę spójny, funkcjonalny system wartości
- c) ogół norm i zwyczajów określających stosunki międzyludzkie i międzynarodowe

11. Normy obyczajowe to (1 pkt)

- a) zasady zachowania ustanowione lub uznane za obowiązujące przez państwo
- b) zasady zachowania oparte na ocenach i wartościach moralnych
- c) nawyki zachowania uznane w danej zbiorowości

12. Wpisz w wolną kolumnę PRAWDA jeżeli zdanie jest prawdziwe lub FAŁSZ jeżeli jest fałszywe (3 pkt)

Lp.	Zdanie	Prawda/Falsz
1.	Arbitraż polega na prowadzeniu rozmów między stronami konfliktu z udziałem osoby trzeciej, która zachowuje neutralność i pomaga znaleźć rozwiązanie problemu.	FAŁSZ
2.	Mediacja polega na rozstrzygnięciu konfliktu przez osobę trzecią. Obie strony konfliktu muszą podporządkować się podjętej przez tę osobę decyzji	FAŁSZ
3.	Negocjacje to rozmowy podjęte przez dwie strony konfliktu, po to by znaleźć rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony	PRAWDA

13. Połącz twórców różnych idei sprawiedliwości społecznej z ideami (4 pkt)

1. Sprawiedliwość wyrównawczo - rozdzielcza	a) Franciszek z Asyżu
2. Sprawiedliwość jako równość szans	b) Robert Nazick
3. Sprawiedliwość jako cnota	c) John Rawls
4. Sprawiedliwość jako uprawnienie	d) Arystoteles
	e) Platon

1 ..D... 2 .C... 3 ..E.. 4 ..B..

14. Do podanych poniżej przykładów dopisz, jaki to rodzaj normy społecznej. (7. pkt)

- A. Nie zdradzamy swoich przyjaciół. NormaMORALNA.....
- B. Mówimy prawdę. NormaMORALNA.....
- C. Okazujemy szacunek starszym. NormaOBYCZAJOWA.....
- D. Parkujemy w miejscach dozwolonych. NormaPRAWNA.....

E. Nie kradniemy. NormaPRAWNA.....

F. Nie spożywamy mięsa w piątek. Norma ...RELIGIJNA.....

G. Podajemy rękę na powitanie. NormaOBYCZAJOWA.....

15. Połącz pojęcie z opisem (6 pkt)

	Pojęcie	Opis
C	1. Przystosowanie	A. Uzgodnione działanie zmierzające do osiągnięcia wspólnych celów.
F	2. Dezintegracja	B. Spójny i hierarchicznie uporządkowany układ wartości
D	3. Konflikt społ.	C. Zmiana dotychczasowych wzorców działań i kryteriów ocen w sytuacji, gdy uniemożliwiają one uczestnictwo w życiu zbiorowości
B	4. System wartości	D. Rywalizacja między jednostkami / grupami, która zachodzi wówczas gdy dochodzi do sprzeczności interesów, a realizacja aspiracji jednej grupy odbywa się kosztem drugiej.
A	5. Współpraca	E. Rywalizacja o osiągnięcie celów lub dóbr.
		F. Zanik jasnych kryteriów oceny moralnej, przyzwalanie na zachowania uważane powszechnie za niewłaściwe

16. Podaj po dwa przykłady instytucji społecznych (5 pkt)

Lp.	Rodzaj instytucji	Przykłady
1.	Instytucje ekonomiczne	BANKI, PRZEDSIĘBIORSTWO
2.	Instytucje religijne	KOŚCIÓŁ, ZWIĄZEK RELIGIJNY
3.	Instytucje wychowawczo – kulturalne	MUZEUM, KINO, SZKOŁA
4.	Instytucje socjalne	INSTYTUCJE CHARYTATYWNE I TOWARZYSKIE
5.	Instytucje polityczne	PARTIE POLITYCZNE, PARLAMENT, RZĄD